

הצהרת ירושלים Jerusalem Declaration

פתח דבר

המדינות החברות באיחוד האירופי והנציבות האירופאית מתאמים, במהלך שלוש השנים האחרונות, פעולות הנוגעות לתכניות דיגיטציה. המטרת שיתוף הפעולה: פיתוח תעשיות תוכן דיגיטאלי בחברת ידע בת-קיימא. תעשייה זו תהיה מבוססת על משאבי התרבות והידע המהווים את הזיכרון הקיבוצי והמתפתח של חברותיהם השונות.

התחומים שזוהו על ידי האיחוד האירופי כנהנים מתהליך דיגיטציה של נכסי תרבות כוללים:

- ◆ תמיכה בגיוון תרבותי
 - ◆ תעשיות חינוך ותוכן
 - ◆ מורשת נגישה ובת-קיימא
 - ◆ המגוון והעושר הגדולים של המשאבים הדיגיטאליים
- האתגרים העומדים בפני סדר היום הזה כוללים:

- ◆ הפרגמנטציה (מקוטעות) של הגישות השונות
- ◆ התיישנות
- ◆ העדר גישה פשוטה ושווה לכל נפש לאזרחים
- ◆ זכויות קניין רוחני
- ◆ העדר סינרגיות בין תוכניות (Projects) תרבותיות ותוכניות של טכנולוגיות חדשות
- ◆ השקעות ומחויבויות מוסדיות מוגבלות

ראה דיגיטציה באירופה – עקרונות לונד: http://www.cordis.lu/ist/directorate_e/digicult/lund_principles.htm

כנס ירושלים

כנס ירושלים על דיגיטציה של המדע והמורשת התרבותית כונס על ידי המוסדות הסטטוטוריים האמונים על המורשת התרבותית בישראל. הם כוללים את **משרד המדע והטכנולוגיה**, **גנזך המדינה**, **הספרייה הלאומית היהודית והאוניברסיטאית**, **מועצת הפיס לאומנות ותרבות**, **מנהל התרבות של משרד החינוך**, **התרבות והספורט**, **המחלקה לספריות ציבוריות**, **המחלקה למוזיאונים והאומנויות החזותיות**, **המועצה הבינלאומית למוזיאונים בישראל ICOM**, **מלמ"ד - המרכז הישראלי לשירותי מידע דיגיטאליים**, **מיט"ל - מרכז האוניברסיטאות בישראל לטכנולוגיות למידה**, **מזכירות אונסק"ו בישראל**, **המחלקה להסכמי מדע ותרבות במשרד החוץ**, **הסוכנות היהודית לישראל**.

משרד המדע וטכנולוגיה והסוכנות היהודית לישראל יזמו יחד פעולה זו בתור כחברים בתוכנית **MINERVA** ונציגי ישראל בקבוצת נציגי המדינות של האיחוד האירופי למדיניות דיגיטציה של המדע והמורשת התרבותית.

כנס ירושלים על דיגיטציה המדע והמורשת התרבותית אורגן במשותף על ידי **MINERVA**, **EVA**, וה- **Harvard University**, **Harvard College Library**, **Judaica Division**. רשתות התרבות הנתמכות על ידי הנציבות האירופאית נפגשו באפריל 2004 בכנס בראשות **MINERVA**, בפירנצה. ההתכנסות הכירה בחשיבות השתתפותם של רשתות התרבות בכנס ירושלים שארח את **MINERVA**, **EPOCH**, **PrestoSpace**, **CALIMERA**, **EVA** ונציג מהמועצה הלאומית למחקר של איטליה (CNR).

כנס ירושלים לדיגיטציה של המדע והמורשת התרבותית:

1. מדגיש את תרומת השתתפותה של ישראל במסגרת ה- **NRG** - קבוצת נציגי המדינות האירופאיות ובמיזם **MINERVA** להגדרת סדר יום לדיגיטציה של המורשת התרבותית.
2. מדגיש את העובדה שבמשך שנים רבות, חי חלק ניכר של העם היהודי באירופה וכך תרם באופן משמעותי למורשת האירופאית.
3. מציין שדיגיטציה של נכסי המורשת התרבותית יחד עם תהליך ההתכנסות (Convergence) וההתרחבות של תקשורת רחבת הפס מהווים הזדמנות מיוחדת לאינטגרציה כלל עולמית של העם היהודי וזכרונו הקיבוצי המתפתח.

4. קורא לפיתוח מדיניות מתואמת לדיגיטציה של נכסי התרבות היהודית. תהליך זה תאפשר את שימורם לאורך זמן; נגישותם הרציפה; ושילובם בחיים בני זמננו של העם היהודי בעולם. נכסים אלה יהיו חלק מהחיים המחודשים של התרבות היהודית בגיונה ובהיבטיה רבי-הפנים.
5. מדגיש שישראל, כמדינה דמוקרטית, צריכה לתת ביטוי דיגיטאלי לגיוון התרבותי. ביטוי זה ישמש קול למיעוטים התרבותיים וליצירתיות העבר וההווה של התרבות הערבית, הדרוזית, האסלאמית והנוצרית ולתרבויות אחרות. היא מכירה במורשתם המוחשית והלא-מוחשית.
6. מאמץ את העקרונות המובאים באמנת Parma, מסמך אסטרטגי שאומץ על ידי קבוצת נציגי המדינות האירופאיות (NRG) בכינוסם בחודש נובמבר 2003:

אמנת Parma

מסמך זה מהווה תוצאה טבעית של אחת הקדימויות של קבוצת נציגי המדינות החברות (NRG): לחזק את שליחות הקבוצה, לקבל הכרה פוליטיות בדרגים הגבוהים ביותר, לקדם את אימוץ ההמלצות וההנחיות שנתקבלו. התכנים הכלולים באמנת Parma מסוכמים בעשר נקודות:

- a. שימוש מושכל באינטרנט
 - b. נגישות
 - c. איכות
 - d. קניין רוחני ופרטיות
 - e. תפעוליות הדדית ותקנים – Interoperability and Standards
 - f. רשימות מלאי וריבוי-לשונות – Inventories and Multilingualism
 - g. הערכה על פי קני מידה Benchmarking
 - h. קשרים עם מוסדות אירופאים ובינלאומיים
 - i. התרחבות ושיתוף פעולה
 - j. השלכות עתידיות
- הנשיאות האיטלקית הציגה עבודה משותפת זו לוועדה לנושאים תרבותיים Cultural Affairs Committee CAC של מועצת השרים של האיחוד האירופי ביום 27 לאוקטובר 2003. המסמך הוצג גם באופן רשמי במסגרת הפורמאלית של מועצת שרי התרבות ביום 24 בנובמבר 2003 - [גרסה סופית של אמנת Parma](#).

7. הכנס מאמץ את המסקנות של קבוצת נציגי המדינות שכונסה על ידי הנשיאות ההולנדית בספטמבר 2004:

"**לשלב באופן אסטרטגי** (את ריכוז המורשת הדיגיטאלית) **עם מגזרי ההתייחסות הכלכליים** (כגון תרבות, חינוך, תיירות, טכנולוגיה, מחקר...) **את מדיניותם ותוכניותיהם**, מובילי המדיניות (מוסדות, תעשיות, משתמשים, הציבור הרחב,...) ומטרותיהם באירופה מורחבת, בכדי לשלב באופן אפקטיבי אזורים בעלי שונות בידע ובניסיון."

הכנס קורא לממשלת ישראל לפתח מדיניות לאומית לדיגיטציה המדע והמורשת התרבותית. מדיניות זו צריכה להבנות בהסתמך על תשתיות התקשורת והטכנולוגית המתוחכמות שכבר קיימות בישראל. מדיניות זו צריכה לשלב את המאמצים המשותפים של המוסדות בעלות סמכות סטטוטורית, מגזר התרבות, תוכניות החינוך המתוקשב, רשויות השידור יחד עם הרדיו והטלביזיה, המגזר הממשלתי ותוכנית הממשל הזמין, ותעשיית מערכות המידע

המדיניות של ממשלת ישראל צריכה לקחת דוגמה מפעילויות פיתוח המדיניות הנוכחיות המתקיימות כעת באיחוד האירופי ובמדינות האירופיות המובילות; היא גם תתרום באופן פעיל בגיבוש המדיניות האירופאית.

הכנס קורא לסוכנות היהודית לישראל, ל- United Jewish Communities של צפון אמריקה, למארגני הכנס על עתיד המורשת התרבותית היהודית באירופה, לקרנות בעלות עניין במורשת יהודית ולקהילות יהודיות ברחבי העולם להקים שותפות גלובלית לחידוש חיי התרבות היהודיים באמצעות דיגיטציה ותקשורת.

ירושלים, אוקטובר 2004